

Statistica gender

Metadate

Biroul Național de Statistică (BNS)

1. Informație de contact

1.1. Subdiviziunea responsabilă din cadrul BNS

Direcția statisticii pieței muncii și demografiei

1.2. Persoana de contact

Nina Cesnocova, locțiitorul șefului direcției (Gender Focal Point)

tel. 40 31 10

e-mail: nina.cesnocova@statistica.md

2. Actualizarea metadatelor

2.1. Ultima certificare a metadatelor

11.02.2010

2.2. Ultima actualizare a metadatelor

11.02.2010

3. Prezentarea statistică

3.1. Descrierea generală

Statistica gender cuprinde date statistice despre femei și bărbați, reflectând situația lor în toate domeniile vieții societății. Statistica de gen arată locul și rolul femeilor și bărbaților într-o societate, luând în considerare atât caracteristicile femeilor, cât și cele ale bărbaților ca grupuri socio-demografice.

Statistica de gen nu înseamnă doar producerea de date statistice referitoare la femei și este mai mult decât simpla dezagregare a datelor statistice în funcție de sex. Producerea de statistici care să reflecte în mod adecvat aspectele de gen implică faptul că toate statisticile trebuie să fie produse luând în considerare realitățile socio-economice diferite ale femeilor și bărbaților la nivelul societății. Acest lucru înseamnă că toate datele statistice (atât cele referitoare la indivizi, cât și cele care nu sunt legate în mod direct de indivizi) trebuie să fie colectate, compilate și analizate luându-se în considerare factorii de gen care influențează diferit femeile și bărbații. (Ghidul utilizatorului statisticilor de gen)

Pentru detalii vezi:

http://www.statistica.md/public/files/publicatii_electronice/Gender/Gen_Guide_2008.pdf

3.2. Concepte și definiții

3.2.1. Definiții

Cota mandatelor deținute de femei în Parlament – prezintă ponderea numărului mandatelor deținute de femei în total numărul de deputați în Parlamentul Republicii Moldova. Alegerile Parlamentului se efectuează într-o singură circumscripție electorală națională, în care se alege 101 deputați.

Procentul de femei în totalul populației – numărul femeilor raportat la numărul total al populației.

Procentul de femei din populația activă – numărul femeilor economic active raportat la numărul total al populației active.

Ponderele femeilor ocupate în economie pe tipuri de activități economice - ponderea femeilor în total

populația ocupată pe activități economice (secțiuni CAEM).

Femei-manageri și înalți funcționari în administrația publică și unitățile economice și sociale - proporția femeilor care dețin funcții și ocupații, care corespund grupei majore I a Clasificatorului Ocupațiilor din Republica Moldova (armonizat cu ISCO-88) și cuprind: conducătorii (reprezentanții) autorităților publice de toate nivelurile, conducătorii și funcționarii superiori din unitățile economico-sociale și politice în numărul total al populației ocupate.

Femei specialiști cu nivel superior de calificare – proporția femeilor care dețin funcții și ocupații, care corespund grupei majore II a Clasificatorului Ocupațiilor din Republica Moldova (armonizat cu ISCO-88) în numărul total al populației ocupate.

Ponderea salariul mediu al femeilor în cel al bărbaților – este calculat ca raport dintre salariul mediu al femeilor și salariul mediu al bărbaților. Reprezintă discrepanța dintre salariul femeilor și cel al bărbaților.

Populația activă - din punct de vedere economic (sau forța de muncă) cuprinde toate persoanele care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii în perioada de referință, incluzând populația ocupată și șomerii.

Tipuri de activități economice – sunt clasificate corespunzător Clasificării Activităților Economiei Moldovei (CAEM), armonizate cu Clasificatorul UE NACE ver.1.

Salariul mediu (brut) lunar - reprezintă câștigul ce revine în medie unui salariat într-o lună și se determină prin raportarea sumelor brute plătite din fondul de salarii (inclusiv premiile sezoniere și anuale), din profitul net și alte fonduri la numărul mediu al salariaților.

Speranța de viață la naștere – este o estimare a numărului mediu de ani pe care o persoană i-ar trăi, dacă ratele de mortalitate specifice pe vârste ale unui an de referință ar rămâne neschimbate pe parcursul întregii sale vieți.

Rata de alfabetizare la adulți - este calculată ca:

- raport dintre numărul populației de 15 ani și peste, care știe să scrie și să citească și numărul total de populație în vârstă de 15 ani și peste, înmulțit cu 100 Sursa: Recensământul populației;
- raport dintre numărul populației de 15 ani și peste, absolventă a unei forme de învățământ de nivel educațional de cel puțin primar la numărul total de populație în vârstă de 15 ani și peste, înmulțit cu 100 Sursa: Ancheta forței de muncă.

Rata de alfabetizare a populației în vârstă de 15-24 ani - este calculată ca:

- ca raport dintre numărul populației de 15-24 ani, care știe să scrie și să citească și numărul total de populație în vârstă de 15-24 ani;
- ca raport dintre numărul populației de 15-24 ani, absolventă a unei forme de învățământ de nivel educațional de cel puțin primar la numărul total de populație în vârstă de 15-24 ani. Sursa: Ancheta forței de muncă.

Rata brută de cuprindere într-un nivel de învățământ (preșcolar/primar/gimnazial) reprezintă numărul total al copiilor/elevilor cuprinși în acest nivel de învățământ, indiferent de vârstă, ca raport procentual din populația totală de vârstă oficială corespunzătoare nivelului dat de învățământ (într-un anumit an de studii).

Cota întreprinzătorilor - numărul femeilor/bărbaților raportat la numărul total al întreprinzătorilor.

3.2.2. Unitatea de măsură

Toate datele relative sunt exprimate în procente (%).
Speranța de viață la naștere este exprimată în ani.

3.2.3. Formula de calcul

Cota mandatelor deținute de femei în Parlament

$$C_f = \frac{D_f}{D_{total}} \times 100$$

unde:

C_f = cota femeilor;
 D_f = deputați femei ;
 D_{total} = deputați total

Procentul de femei din totalul populației

$$P_{fem} = \frac{N_{fem.}}{P_{total}} \times 100$$

unde:

$P_{fem.}$ = procentul femeilor ;
 $N_{fem.}$ = numărul femeilor ;
 P_{total} = numărul total al populației

Procentul de femei din populația activă

$$P_{fem\ act} = \frac{N_{fem.act}}{P_{total.act.}} \times 100$$

unde:

$P_{fem. act.}$ = procentul femeilor economic active;
 $N_{fem. act.}$ = numărul femeilor economic active ;
 $P_{total act.}$ = numărul total al populației economic active

Populația activă (PA) = Populația ocupată (PO) + Șomerii BIM (Șo)

Speranța de viață la naștere – este o estimare a numărului mediu de ani pe care o persoană i-ar trăi, dacă ratele de mortalitate specifice pe vârste ale unui an de referință ar rămâne neschimbate pe parcursul întregii sale vieți.

Rata de alfabetizare a populației

$$R_{alf.} = 100 - \left(\frac{P_{analf}}{P_{total}} \times 100 \right)$$

unde:

$R_{alf.}$ = rata de alfabetizare;
 $P_{analf.}$ = numărul populației analfabete;
 P_{total} = numărul total al populației

Efectivul mediu al populației

$$\bar{P} = \frac{P_1 + P_2}{2}$$

unde:

P_1 – numărul populației la începutul anului ;
 P_2 – numărul populației la sfârșitul anului
 \bar{P} – numărul mediu anual al populației

Rata brută de cuprindere în învățământul primar

$$RBC_{tp} = E_{tp} / P_{tv} * 100$$

unde:

RBC_{tp} - rata brută de cuprindere în învățământul primar, în anul școlar t ;
 E_{tp} - numărul total al elevilor cuprinși în învățământul primar, indiferent de vârstă, în anul școlar t ;
 P_{tv} - populația totală din grupa de vârstă v , grupă oficială de vârstă corespunzătoare nivelului primar de educație (7-10 ani), în anul școlar t .

3.3. Clasificările utilizate

Activitatea economică: Rezultatele cercetării sunt clasificate corespunzător Clasificării Activităților Economiei Moldovei (CAEM), armonizat cu NACE ver.1, aprobat prin Hotărârea Moldova-Standard nr. 694-ST din 09.02.2000, cu modificarea nr.1 aprobată prin Hotărârea nr.1444-ST din 04.01. 2004 (CAEM, ediția 2005).

Ocupațiile: Datele privind ocupațiile sunt clasificate corespunzător Clasificatorului Ocupațiilor din Republica Moldova, armonizat cu standardul respectiv internațional ISCO-88, aprobat prin Hotărârea Moldova-Standard nr. 336-ST din 20 ianuarie 2008, armonizat cu standardul respectiv internațional ISCO-88 (la nivel de grupe majore).

Educația: Nivelul de educație / instruire este în corespundere cu Clasificarea programelor educaționale din Republica Moldova, armonizată cu standardul respectiv internațional ISCED-97, aprobat 13.04.2006.

Unități administrativ-teritoriale: Datele sunt grupate conform Clasificatorului unităților administrativ-teritoriale al Republicii Moldova (CUATM), aprobat prin Hotărârea Departamentului Moldova-Standard nr. 1398-ST din 03.09.2003, cu modificările ulterioare.

3.4. Sfera de cuprindere

3.4.1. Acoperirea sectorială

Statistica gender cuprinde toate activitățile economice.

3.4.2. Populația statistică

Total populația.

3.4.3. Geografică

Informația este elaborată și diseminată fără datele întreprinderilor și organizațiilor din partea stîngă a Nistrului și municipiul Bender.

3.4.4. Temporală

Seriile de timp sunt disponibile începînd cu anul **2000**.

3.5. Nivelul de dezagregare

Toate datele sunt dezagregate după sexe.

Ponderele femeilor angajate în economie este prezentată și pe activități economice

3.6. Periodicitatea diseminării

Anuală

3.7. Termenele limită de prezentare (diseminare)

Cota mandatelor deținute de femei în Parlament – ianuarie.

Procentul de femei în totalul populației – aprilie.

Procentul de femei din populația activă – aprilie.

Ponderele femeilor ocupate în economie pe tipuri de activități economice – aprilie.

Femei-manageri și înalți funcționari în administrația publică și unitățile economice și sociale – aprilie.

Femei specialiști cu nivel superior de calificare – aprilie.

Populația activă – aprilie.

Ponderele salariului mediu al femeilor în cel al bărbaților - o dată pe an, noiembrie.

Rata de alfabetizare la adulți și la tineri în vîrstă de 15-24 ani în baza Anchetei Forței de Muncă - aprilie.

Speranța de viață la naștere – iunie

Rata brută de cuprindere în învățămîntul primar – aprilie

3.8. Revizuirea

Datele sunt finale la prima diseminare.

3.9. Perioada de referință

Cota mandatelor deținute de femei în Parlament – la începutul anului de referință.

Procentul de femei din totalul populației – la începutul anului de referință.

Procentul de femei din populația activă – anul de referință.

Ponderele femeilor angajate în economie pe tipuri de activități economice - anul de referință.

Femei-manageri și înalți funcționari în administrația publică și unitățile economice și sociale - anul de referință.

Femei specialiști cu nivel superior de calificare – anul de referință.

Ponderele salariului mediu al femeilor în cel al bărbaților – luna septembrie

Speranța de viață la naștere – anul de referință.

Rata de alfabetizare la adulți și la tineri în vârstă de 15-24 ani în baza Anchetei Forței de Muncă – anul de referință.

Rata brută de cuprindere într-un nivel de învățământ – anul de studii.

4. Colectarea și procesarea datelor

4.1. Sursa de date

4.1.1. Cercetări statistice

Recensământul general al populației.

Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării – Ancheta Forței de Muncă (AFM) http://www.statistica.md/public/files/Rapoarte/Metodology_AFM.pdf.

Rapoartele statistice parvenite de la unitățile economice și sociale cu dreptul persoanei juridică, pe toate tipurile de activități și toate formele de proprietate.

Rapoartele statistice prezentate de instituțiile de învățământ.

4.1.2. Surse administrative

Elaborarea datelor privind mișcarea naturală și migratorie a populației este bazată în temei pe sursele administrative de date deținute de următoarele instituții de stat:

Pentru elaborarea statisticii vitale - datele deținute și furnizate de :

- Ministerul Justiției(MJ), Serviciul Stare Civilă (SSC)
- Ministerul Sănătății(MS), Centrul Național de Management în Sănătate(CNMS)

Pentru elaborarea informației statistice despre mișcarea migratorie - datele deținute și furnizate de : Ministerul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor (MTIC), Întreprinderea de Stat „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru”- deținător al Registrului de evidență a populației

Ministerul Afacerilor Interne(MAI) (deținător al informației privind fluxul migrațional în Republica Moldova).

4.1.3. Estimări

Estimări sunt efectuate de către BNS la calculul numărului populației pentru anii intercenzitari, în baza rezultatelor ultimului recensământ și a datelor referitoare la mișcarea naturală și migratorie dintre data recensământului și anul de referință.

4.2. Caracteristica cercetării statistice

4.2.1. Obiectiv și scurt istoric

Pe plan internațional. Importanța existenței statisticii despre femei (suplimentar la datele statisticii

demografice existente) a fost remarcată în 1975 la Conferința Internațională dedicată Anului Internațional al Femeilor în Mexic, dar în 1980 oportunitatea colectării acestor date a fost confirmată la cea de-a doua Conferință Internațională în Copenhaga. Anume în această perioadă au apărut primele comunicate și publicații cu statistici despre femei.

La a treia Conferință Internațională în 1985 s-a menționat, că pentru a descrie corect situația femeilor e nevoie de o informație analogică și despre bărbați. Aceasta a dus la schimbarea centrului, de la statistica despre femei la statistica gender, în legătură cu aceasta multe oficii de statistică au acceptat reorganizarea sistemelor naționale informaționale pentru colectarea și diseminarea statisticilor despre femei și bărbați, pentru o mai bună înțelegere și reflectare a problemelor gender. Ca rezultat, multe oficii naționale de statistică și organizații internaționale au început să pregătească bucle ușor citabile cu statistici, care comparau situația femeilor și a bărbaților în multe aspecte ale vieții.

Platforma de Acțiuni de la Beijing (BPA), în cadrul formulării scopului strategic nr. 3 „Colectarea și diseminarea datelor dezagregate după dimensiunea de gen și a informației cu scopul planificării și evaluării”, a jucat un rol important în sporirea înțelegerii organizațiilor naționale, regionale și internaționale despre necesitatea elaborării sistemului statistic gender, pentru monitoringul schimbărilor în situația femeilor în comparație cu cea a bărbaților. Tipurile activităților enumerate în punctul 206 BPA, determină scopurile care trebuie urmate de direcțiile naționale de statistică în eforturile sale îndreptate spre îmbunătățirea accesibilității și extinderea utilizării statisticii gender.

Pe plan național. Tradițional, oficiul central de statistică al Republicii Moldova a elaborat datele statisticii demografice sub aspect gender. Totodată date statistice extinse privind statistica de gen au fost elaborate și publicate de către Biroul Național de Statistică (BNS) pentru prima oară în broșura „Femeile și Bărbații Moldovei” în 1999. Începând cu 2004 publicații de acest gen au început să apară în mod regulat. Ediția 2008 a culegerii a fost elaborată de Biroul Național de Statistică în comun cu Fondul Națiunilor Unite de Dezvoltare pentru Femei (UNIFEM). Publicația conține date statistice dezagregate pe sexe în perioada anilor 2006-2007 vizînd participarea în viața publică și politică, populația, sănătatea, migrația internațională, piața muncii, învățămîntul, protecția socială, criminalitatea, nivelul de trai. Datele statistice sînt însoțite de scurte analize explicative care ajută utilizatorii să aibă o perspectivă de ansamblu asupra situației femeilor și bărbaților și să înțeleagă mai bine dinamica relațiilor dintre sexe, progresele în realizarea egalității și inegalitățile de gen existente la nivelul societății. Egalitatea de gen, echitatea și abilitarea femeilor capătă o importanță deosebită în dezvoltarea durabilă a unei societăți democratice. Aceasta este îndeosebi actual în lumina angajamentelor statului de a atinge țintele Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului precum și de a îndeplini prevederile comentariilor CEDAW către Moldova din 2000 și 2006.

Producerea statisticii este concentrată în general în două subdiviziuni ale BNS: direcția statistica pieței muncii și demografiei și direcția statistica socială și nivelul de trai. Totodată pentru a dispune de informație și din alte domenii actualmente BNS, introduce datele statistice gender în alte domenii, unde este posibil. De exemplu, în 2009 a fost efectuată cercetarea statistică „Condițiile de dezvoltare a întreprinderilor”, care a permis în premieră colectarea datelor statistice, reflectînd caracteristica întreprinzătorilor, repartizarea lor pe sexe, grupe de vîrstă, nivel de instruire, medii de reședință, regiuni de dezvoltare și alte aspecte creării și dezvoltării a businessului prin prisma de gen.

4.2.2. Unitatea statistică

În domeniul statisticii populației: Unitatea de înregistrare este persoana: sunt înregistrate toate persoanele – locuitorii țării, persoanele născute, decedate și persoanele care au schimbat domiciliul permanent sau temporar.

În domeniul statisticii forței de muncă: Unitatea de observare este gospodăria: grupul de două sau mai multe persoane care locuiesc împreună în mod obișnuit, avînd, în general, legături de rudenie și care se gospodăresc (fac menajul) în comun, participînd în totalitate sau parțial la formarea veniturilor și la cheltuirea lor. Persoana care nu aparține de o gospodărie și care declară că locuiește și se gospodărește singură se consideră gospodărie formată dintr-o singură persoană.

Unitatea de înregistrare este persoana: sunt intervievate toate persoanele de 15 ani și peste, dar sunt înregistrate și unele date sumare referitoare la persoanele sub 15 ani, pentru a caracteriza mărimea și

structura gospodăriilor, precum și populația inactivă.

În domeniul statisticii învățământului: Unitatea de cercetare este unitatea de învățământ, organizată potrivit legii (grădiniță, școală, liceu, facultate/universitate), care îndeplinește următoarele condiții:

- are personalitate juridică;
- este organizată și destinată pentru instruirea copiilor/elevilor/studentilor prin forme de învățământ aprobate de lege;
- educația și instruirea școlară se fac în limba de predare având drept criteriu “numărul cel mai mare de elevi” înscriși (în cazul în care în școală instruirea se face în două sau mai multe limbi de predare);
- dispune de personal didactic necesar și de baza materială adecvată pentru desfășurarea în bune condiții a procesului de educație și instruire.

4.2.3. Cercul unităților cuprinse în cercetare

Vedeți metadatele pe domeniile statistice:

Populație și demografie

Ocupație și șomaj (Ancheta Forței de Muncă)

Învățământ

4.2.4. Periodicitatea cercetării

Recensământul populației – ca regulă, o dată la 10 ani

Statistica demografică curentă - lunar

AFM – trimestrial

Învățământ – anual

4.2.5. Colectarea datelor

Vedeți metadatele:

Populație și demografie

Ocupație și șomaj (Ancheta Forței de Muncă)

Învățământ

4.3. Procesarea și compilarea datelor

4.3.1. Validarea datelor

Datele sînt verificate și analizate privind calitatea acestora, în special coerența internă, temporală și cu alte date.

4.3.2. Compilarea/extrapolarea datelor

AFM: datele anuale sunt calculate ca medii aritmetice simple a datelor trimestriale.

4.3.3. Ajustările

Nu se efectuează ajustări.

4.3.4. Asigurarea calității

Asigurarea calității datelor statistice, se bazează pe respectarea principiilor fundamentale ale statisticii oficiale aprobate de Comisia Economică pentru Europa a Națiunilor Unite în 1992 (și de Comisia de Statistică/ ONU în 1994), precum și stipulate în Legea Republicii Moldova cu privire la statistica oficială.

În activitatea de producere a informației statistice, BNS acordă importanță primordială asigurării calității înalte a datelor.

În acest scop, o serie de măsuri de asigurare a calității sunt realizate la fiecare etapă a demersului statistic: în procesul de organizare a cercetărilor statistice, colectare, procesare și elaborare a informației statistice.

Eforturi importante sunt depuse pentru asigurarea plenitudinii și calității prezentării datelor de către respondenții incluși în cercetările statistice.

Se scot la iveală datele eronate, inconsistențele și datele suspicioase în vederea verificării și corectării acestora.

Datele primare sunt verificate și analizate privind coerența internă (în cadrul chestionarului), temporală (cu datele pentru perioadele precedente), cu datele altor unități similare, precum și datele disponibile din

alte cercetări statistice și surse de date administrative. În caz de necesitate se purcede la imputarea datelor lipsă sau celor inconsistente.

Pentru asigurarea calității datelor primare, sunt organizate întruniri (seminare) cu respondenții pentru explicarea definițiilor, modului corect de completare a chestionarelor, în special în cazul operării de modificări sau implementării acestora.

4.4. Precizia datelor

4.4.1. Rata de non-răspunsuri

AFM: Rata de non-răspuns este calculată după formula $(1-r)/n$ unde: r – numărul de gospodării care au participat efectiv la sondaj; n – numărul de gospodării selectate conform planului de sondaj.

Rata de non-răspuns este calculată trimestrial și anual, pe cauze.

4.4.2. Erori de eșantionare

AFM: Erorile de eșantionare sunt calculate ținând cont de complexitatea planului de sondaj, cu un nivel de semnificație de 95%.

În baza erorii de eșantionare se calculează intervalul de încredere, în limitele căruia, cu o probabilitate de 95%, se află valoarea reală a indicatorului.

5. Comparabilitate și coerență

5.1. Comparabilitatea internațională

Datele statistice privind statistica forței de muncă sunt elaborate în conformitate cu standardele internaționale și normele europene.

Datele statistice în domeniul statisticii demografiei sunt obținute prin cercetare statistică exhaustivă și pe baza datelor administrative, în corespundere cu recomandările internaționale în vigoare, în special cu „Principii și recomandări pentru statistica stării civile - ONU ” (ST/ESA/STAT/SER.M/19/Rev.2 New York, 2003).

Nu sunt respectate toate recomandările ONU în domeniul statisticii migrației internaționale (New York , 1998, Revizia 1) ce țin de metodologia de înregistrare a migranților după durata absenței/ prezenței și țara domiciliului obișnuit, întrucât datele administrative, deținute de instituțiile de resort din țară nu permit obținerea datelor respective.

Datele statistice în domeniul statisticii învățământului: Metodologia de elaborare a indicatorilor în domeniul educației este armonizată la ISCED 97, cu excepția Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior, ciclul I (Legea Republicii Moldova nr. 142 – XVI din 07.07.2005), acesta fiind comparabil doar la nivelul domeniilor fundamentale de studii.

5.2. Comparabilitatea în timp

Statistica forței de muncă. Începând cu anul 2006, datorită creării unui nou eșantion de gospodării casnice și datorită revizuirii definițiilor, indicatorii referitori la principalele categorii de populație (ocupată, în șomaj, inactivă) nu sunt comparabili întru totul cu seria de date din anii precedenți.

Pentru detalii vezi Metodologia AFM, p. 11 Schimbări metodologice:

http://www.statistica.md/public/files/Rapoarte/Metodology_AFM.pdf

Statistica populației și demografiei: Schimbările metodologice s-au referit la indicatorul *Mortalitatea infantilă*. Începând cu 1 ianuarie 2008, în rezultatul alinierii la standardele europene privind statistica copiilor nou-născuți, sunt înregistrați și copii cu masa de la 500 gr și de la 22 săptămâni gestație. (pînă la 01.01.2008 erau înregistrați copii cu greutatea de 1000 gr și peste și după a 30-a săptămîna încheiată de gestație).

Statistica învățământului: Începând cu anul de studii 2004/2005 au fost efectuate schimbări în rapoartele statistice în procesul cărora au fost introduși un șir de indicatori, care anterior nu erau disponibili. De exemplu: numărul elevilor pe clase și vârste, numărul de calculatoare, profilul de studii, etc.

5.3. Coerența cu alte statistici

Este asigurată:

- coerența statisticii demografice curente cu datele din recensământul populației,
- coerența anchetei forței de muncă în gospodării cu datele din cercetările statistice în întreprinderi (unități economice și sociale),

Pentru detalii vezi metadatele:

Populație și demografie

Ocupație și șomaj (Ancheta Forței de Muncă)

Învățământ

6. Mandatul instituțional (baza normativ-juridică)

Activitatea BNS se bazează pe respectarea Constituției Republicii Moldova, Legii cu privire la statistica oficială nr. 412 din 09.12.2004, alte acte legislative și normative, ordinele și dispozițiile conducerii BNS.

Legea cu privire la statistica oficială reglementează organizarea și funcționarea sistemului unic al statisticii oficiale, cu stabilirea principiilor generale pentru colectarea, prelucrarea, centralizarea, diseminarea, stocarea informației statistice (art.1).

Art. 5 al Legii stipulează că producerea informației statistice se bazează pe respectarea principiilor imparțialității, deontologiei statistice, relevanței, transparenței, confidențialității, cost/eficienței, coordonării la nivel național, colaborării la nivel internațional,

Biroul Național de Statistică, în calitatea sa de organ central de statistică, este o autoritate administrativă creată pe lângă Guvern pentru conducerea și coordonarea activității în domeniul statisticii.

În conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.1049 din 06.10.05 cu privire la aprobarea Regulamentului Biroului Național de Statistică și componenței nominale a Colegiului Biroului Național de Statistică BNS:

- elaborează de sine stătător sau în comun cu alte autorități administrative centrale și aprobă metodologiile cercetărilor statistice și de calcul al indicatorilor statistici, în conformitate cu standardele internaționale, în special ale Uniunii Europene, și cu practica avansată a altor țări, precum și ținând cont de specificul condițiilor social-economice ale Republicii Moldova;
- organizează, în conformitate cu programul de lucrări statistice, aprobat anual de către Guvern, cercetări statistice privind situația și dezvoltarea economică, socială, demografică a țării, executând lucrările de colectare, prelucrare, centralizare, stocare și diseminare a datelor statistice;

Actele legislative și normative după care BNS se conduce în activitatea pot fi accesate pe pagina oficială www.statistica.md , rubrica Despre BNS (<http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=323&>)

7. Confidențialitatea

7.1. Principiile

Conform art.9(2) al Legii cu privire la statistica oficială nr. 412 din 09.12.2004, Organele statisticii oficiale sînt obligate să protejeze datele individuale obținute.

În cap. V al legii nominalizate este stipulat, ca informația colectată, procesată și stocată pentru producerea informației statistice este confidențială în cazul în care permite identificarea directă sau indirectă a persoanelor fizice sau juridice și divulgă date individuale. Nu este considerată confidențială:

- a) informația care poate fi obținută din surse public accesibile conform legislației;
- b) informația individuală despre adresă, telefon, denumire, gen de activitate, număr de personal ale persoanelor juridice și persoanelor fizice care practică activitate de întreprinzător;
- c) informația ce se referă la întreprinderile de stat, prezentată la solicitarea autorităților administrației publice centrale și locale de resort;
- d) informația ce se referă la autoritățile administrației publice centrale și locale, la unitățile medico-

sanitare publice, la alte instituții publice, centralizată la nivel de unitate.

Conform Legii cu privire la statistica oficială, art. 24, au acces la informația confidențială persoanele care, conform atribuțiilor de serviciu, participă la producerea informației statistice, în măsura în care informația confidențială este necesară producerii acestei informații.

Același articol stipulează, că accesul la informația confidențială care nu permite identificarea directă poate fi acordat prin decizia directorului general al organului de statistică pentru proiecte de cercetări științifice, strategii și programe de importanță națională, în cazul în care nu există riscul de încălcare a regimului de protecție a datelor individuale și de imixtiune în viața particulară a persoanei.

Art. 25 al Legii stipulează că „Informația statistică nu va fi diseminată utilizatorilor în cazul în care conține informație confidențială. În acest caz, informația centralizată trebuie să conțină date despre cel puțin 3 unități, iar ponderea unei unități să fie de cel mult 85% din totalul informației centralizate”.

7.2. Asigurarea practică a regulilor confidențialității

Întru asigurarea protecției datelor statistice confidențiale în conformitate cu Legea cu privire la statistica oficială nr. 412 din 09.12.2004, Biroul Național de Statistică întreprinde toate măsurile regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice pentru protecția informației statistice confidențiale și neadmiterea divulgării ei.

În conformitate cu Legea nominalizată, personalul organelor statisticii oficiale, recenzorii, interviuatorii și alte persoane care, conform atribuțiilor de serviciu, au acces direct la date individuale sînt obligați să păstreze confidențialitatea lor, să nu o divulge sub nici o formă, inclusiv după ieșirea din funcția respectivă, fapt consemnat în angajamentul semnat de fiecare colaborator al BNS.

Pînă la diseminarea datelor statistice, acestea sunt verificate dacă corespund cerințelor de protecție a datelor confidențiale. În cazul dacă datele statistice conțin informație confidențială (vedeți p.7.1) diseminarea acestora nu este efectuată și se purcede la agregarea datelor la nivelul minim disponibil care asigură protecția confidențialității dalelor.

8. Accesul la informație și formatul diseminării

8.1. Accesul la informație

8.1.1. Calendarul de emitere

Trimestrial este elaborat Calendarul de emitere a informațiilor operative și a notelor informative elaborate de BNS.

8.1.2. Accesul la calendarul de emitere

Calendarul de emitere a informațiilor operative și a notelor informative este plasat pe pagina oficială web a BNS www.statistica.md.

8.1.3. Accesul la date statistice

Conform Legii cu privire la statistica oficială nr. 412 din 09.12.2004, art. 9 „Organele statisticii oficiale sînt obligate:

- să disemineze informația statistică utilizatorilor în volumul, modul și în termenele stabilite în programul de lucrări statistice;
- să asigure tuturor utilizatorilor accesul la informația statistică neconfidențială în condiții de egalitate privind volumul și termenele de diseminare.”

Programul lucrărilor statistice poate fi accesat pe pagina www.statistica.md, rubrica Despre BNS / Acte legislative și normative (<http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=323&>)

Pagina web a BNS www.statistica.md reprezintă sursa informațională cea mai importantă în asigurarea accesului utilizatorilor la informația statistică diversă, transparenței privind activitatea BNS.

Toate informațiile operative, notele informative, seriile de timp, precum și publicațiile statistice elaborate de BNS se plasează pe pagina sa oficială.

8.2. Formatul diseminării

8.2.1. Informații operative / Note analitice

Informațiile operative și notele analitice sînt publicate pe pagina oficială a BNS: <http://www.statistica.md>

la rubrica Comunicate de presă, conform Calendarului de emitere a informațiilor de presă.
8.2.2. Publicații
„Femeile și bărbații în Republica Moldova” „Ghidul utilizatorilor statisticilor de gen” Acces la publicații: - în format electronic, pe pagina oficială a BNS www.statistica.md , rubrica Publicații http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=350&nod=1&) - pe suport de hârtie – în biblioteca BNS (mai multe detalii la adresa http://www.statistica.md/libview.php?l=ro&idc=340&id=2400) sau pot fi procurate la oficiul BNS (mai multe detalii la adresa www.statistica.md , rubrica Publicații http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=350&id=2219)
8.2.3. Baze de date/serii de timp
Seriile de timp privind Statistica gender sînt plasate pe pagina oficială www.statistica.md , rubrica Date statistice / Statistica gender.
8.2.4. Chestionare/date transmise la solicitarea organizațiilor internaționale
Chestionarele UNECE pentru actualizarea bazei de date gender UNECE/WBI
8.2.5. Solicitări de date suplimentare
BNS pune la dispoziția utilizatorilor și informații statistice suplimentare celor disponibile în publicațiile statistice, notele informative, informațiile operative, celor plasate pe pagina oficială web în limita informațiilor disponibile, în corespundere cu Legea cu privire la statistica oficială.

9. Referințe (link-uri) utile	
9.1. Accesibilitatea documentației privind metodologia	
Metodologia este disponibilă pe pagina oficială www.statistica.md , rubrica Metodologie (http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=351&nod=1&).	
9.2. Accesibilitatea documentației privind Rapoartele de evaluare	
Rapoartele de evaluare a BNS sînt disponibile pe pagina oficială www.statistica.md , rubrica Despre BNS / Evaluări și opinii despre BNS / Rapoarte de evaluare (http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=399&id=2739).	
9.3. Accesibilitatea informației privind studiul de opinie al utilizatorilor	
Sondajele de opinie ale utilizatorilor sînt disponibile pe pagina oficială www.statistica.md , rubrica Despre BNS / Evaluări și opinii despre BNS / Sondaje de opinie (http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=399&id=2740).	
9.4. Alte referințe utile	
Standardul Special de Diseminare a Datelor (SDDS) al FMI	http://www.statistica.md/SDDS/?lang=ro
Baza de date EUROSTAT	http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database
Baza de date UNData	http://data.un.org/Browse.aspx
Baza de date statistice a Comisiei Economice pentru Europa a ONU	http://w3.unece.org/pxweb/Dialog/
Baza de date a Departamentului de Statistică al Biroului Internațional al Muncii	http://laborsta.ilo.org/
Baza de date statistice a Organizației Mondiale a Sănătății	http://www.who.int/whosis/en/index.html